

Tisková zpráva Českého svazu ochránců přírody, 21. 3. 2023

Místo pro přírodu: za 20 let zachráněno či obnoveno 189 ha přírody

Dnes je to 20 let, kdy byla zahájena veřejná sbírka Místo pro přírodu – první a dodnes největší sbírka na záchranu cenných přírodních lokalit prostřednictvím jejich výkupů u nás. Prozatím pomohla 189 hektarům pozemků na 53 různých „Místech pro přírodu“. Vše o nich i sbírce obecně lze nalézt na www.mistoproprirodu.cz.

Na první jarní den roku 2003, tedy právě před 20 lety, spustil Český svaz ochránců přírody veřejnou sbírku Místo pro přírodu, jejímž cílem je získat finanční prostředky na výkupy pozemků „pro přírodu“. Vykupují se buď pozemky přírodně hodnotné z důvodu jejich ochrany, nebo pozemky vhodné k vytváření nových (respektive obnovených) přírodních stanovišť; to se týká nejčastěji mokřadů.

Tzv. soukromé rezervace, tedy území chráněné před zničením, před nějakým nevhodným využíváním nikoli státní mocí, ale z vůle vlastníka, jsou konceptem rozšířeným po celém světě. Dříve to bývalo především z rozhodnutí velkých vlastníků půdy, kteří část svého vlastnictví vyčlenily z běžného obhospodařování ve prospěch přírody. Dnes vznikají takováto území zejména iniciativou nestátních neziskových organizací (pozemkových spolků), které potřebné pozemky vykupují (či vzácněji dostávají darem) a následně o ně ve prospěch přírody pečují. To je právě i případ Místa pro přírodu.

Český svaz ochránců přírody ve spolupráci s několika desítkami místních pozemkových spolků dnes pečuje o téměř 189 hektarů pozemků (165 ha ve výhradním vlastnictví, 24 ha ve spoluvlastnictví) na 53 lokalitách po celé republice. Jde o louky plné vzácných rostlin a hmyzu, o přírodě blízké (pra)lesy, o mokřady a tůně pro vážky a obojživelníky, o staré sady, hostící různé druhy ptáků a brouků... Tyto plochy před veřejností neuzavírá; naopak, kde je to možné, snaží se je zpřístupnit či jiným vhodným způsobem veřejnosti přiblížit.

Za dobu existence sbírky se na výkupy pozemků podařilo vybrat již cca 27 miliónů korun. Do sbírky se zapojily tisíce individuálních dárců, pravidelně ji v posledních letech podporuje i Nadační fond Veolia.

Velké poděkování patří všem, kdo na konto sbírky Místo pro přírodu přispěli, i těm, kteří na účet 9999922/0800 přispějí v budoucnosti. Podrobné informace o kampani i všech vykoupených lokalitách jsou na www.mistoproprirodu.cz, aktuality též na facebookovém profilu Místo pro přírodu.

Bližší informace Jan Moravec, koordinátor kampaně Místo pro přírodu – 777 063 340, jan.moravec@csop.cz

Příloha – přehled vykoupených lokalit

Jihočeský kraj:

Bradáčovské mokřady – zajímavé zbytky typických rašelinných luk Podblanicka (Táborsko)

Čtyřicítká – dobře zachované lesní rašeliniště (Jindřichohradecko).

Chválovna – podhorské louky s výskytem několika vzácných druhů rostlin (Prachaticko)

Jindřišské údolí – romantické údolí se zachovalými suťovými a jedlovými lesy, skalami a nivními loukami (Jindřichohradecko).

Velká Homolka – entomologicky významná stráň s krásným výhledem (Prachaticko).

Jihomoravský kraj:

Kněždubsko (Dobré hory, Leskovky, Vlčí) – tři souběžná údolíčka s mozaikou luk, sadů a drobných lesíků s výskytem vzácných rostlin a hmyzu (Hodonínsko)

Lipiny – botanicky a entomologicky cenné stepní stráně (Břeclavsko)

Traviska – typická louka Bílých Karpat s mnoha vzácnými druhy rostlin (Hodonínsko)

Vlčí hrdlo – pozemky, na nichž se snažíme obnovit původní nivní louky, a staré říční rameno (Hodonínsko)

Zázmoníky – botanicky pozoruhodné lesostepní stráně (Břeclavsko)

Karlovarský kraj:

Kamenný Dvůr – mokřad s výskytem řady vzácných druhů rostlin, mimo jiné jediná západočeská lokalita pčavy slatinné (Sokolovsko)

U Kapličky – čtyři lesní rybníčky s bohatými populacemi obojživelníků (Karlovarsko)

Královéhradecký kraj:

Hořečková stráň u Vřešťova – teplomilná stránka s výskytem řady zajímavých rostlin v čele s hořečkem nahořklým (Trutnovsko)

Ještěřčí ráj – teplomilné stráně s bohatým výskytem plazů, hmyzu a několika vzácnými druhy rostlin (Náchodsko)

Jívka – bývalé odkaliště s tůněmi, výskytem orchidejí, vážek a dalších zajímavých druhů (Trutnovsko)

Zbytka – botanicky cenná mozaika luk, lesíků a mokřadů (Náchodsko)

Liberecký kraj:

Krajina útulná – mozaika luk, pastvin, tůní a přírodě blízkých lesíků reprezentuje krajinu tak, jak vypadala někdy před 150 lety – malebná na pohled a plná života (Liberecko)

Opičák – kousek divočiny uprostřed města – lužní les s řadou tůní (Liberec)

Sedmihorské mokřady – obnovený mokřad s výskytem mimo jiné několika desítek vzácných druhů ptáků (Semilsko)

Moravskoslezský kraj:

Předevisí – entomologicky zajímavý lužní les v nivě řeky Olzy (Karvinsko)

Lutyňská pískovna – bývalá pískovna s jezírkem a množstvím starých stromů (Karvinsko)

V Lyngu – lužní les v nivě řeky Olzy, mimo jiné místo výskytu mnoha druhů vzácných brouků (Karvinsko)

Zapověď – zatím jen spoluvlastnictví botanicky významné plochy (Frýdeckomísteko)

Olomoucký kraj:

Bělá – komplex podmáčených a suchých luk s výskytem řady druhů ostřic a dalších vzácných a chráněných rostlin i živočichů (Prostějovsko)

Ospělov – mokřadní louka s hojným výskytem vzácné vachty trojlisté (Prostějovsko)

Podhůra – lokalita s výskytem vzácné ladoňky karpatské a dalších hájových rostlin (Přerovsko)

Pardubický kraj:

Hraničky – entomologicky velmi významná suchá stráž, mimo jiné místo výskytu hnědáka květelového (Svitavsko)

Radiměřské motýlí království – staré sady s výskytem orchidejí a vzácných druhů hmyzu (Svitavsko)

Praha:

Triangl – jezírko s mokřadem a okolní křoviny jsou domovem zejména mnoha druhů ptáků

Plzeňský kraj:

Kamenec – louky, křoviny a skalnaté stráně jsou domovem řady vzácných druhů hmyzu (Rokycansko).

Na Nebesích – starý sad s řadou zajímavých rostlin, živočichů i starých ovocných odrůd (Rokycansko)

Pod Piškulovic mlýnem – mokřad vytvořený působením bobrů na Radnickém potoce (Rokycansko)

Středočeský kraj:

Cihelna Chmeliště – opuštěná cihelna s několika jezírky, v níž žije řada pozoruhodných živočichů (Kutnohorský)

Horky – suchá stránka s výskytem hořečku nahořklého a řady dalších vzácných druhů rostlin a hmyzu (Nymbursko)

Jinošovské údolí – malebné údolí s rybníky a podmáčenými loukami (Benešovsko)

Kupsova skála – lokalita s hojným výskytem lýkovce jedovatého (Benešovsko)

Milská stráž – lesostepní stráž, známá zejména díky několika tisícům vstavačů nachových (Rakovnicko).

Na Ostrově – bývalé pastviny s hojným výskytem jalovce obecného (Benešovsko).

Na Pramenech – malé lesní rašeliniště s výskytem masožravé rosnatky okrouhlolisté a dalších vzácných rostlin (Benešovsko).

Nad Hájkovským rybníkem – rákosina určená k vybudování tůní pro obojživelníky (Rakovnicko)

Znosimský mokřad – pozemky v údolí Blanice s připravovanou revitalizací mokřadu (Benešovsko)

Ústecký kraj:

Střelenská louka – jedna z posledních zachovaných mokřadních luk v Podkrušnohoří (Teplicko).

Vysočina:

Chvojnov – plochy navazující na stejnojmennou přírodní rezervaci, na nichž proběhla rozsáhlá obnova mokřadů, umožňující návrat řadě mokřadních ptáků i rostlin (Jihlavsko).

Nad Svitákem – rašelinná louka (Jihlavsko).

U Kuchyňky – pestrá mozaika suchých a vlhkých luk (Třebíčsko)

V Krejdách – revitalizovaný mokřad s tůňemi a vlhkými loukami (Žďársko)

V Seči – biologicky cenný, intenzivním rybářstvím nezasazený rybník s rozsáhlými pobřežními mělčinami (Jihlavsko).

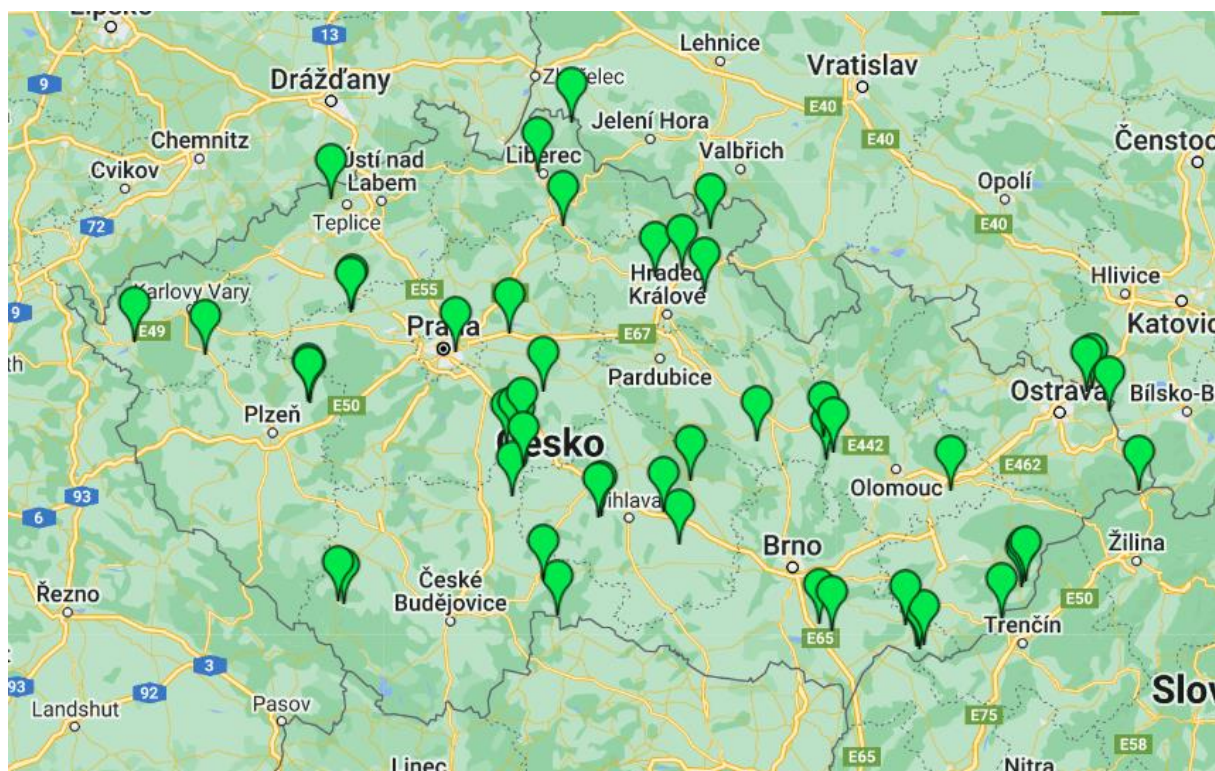
Zlínský kraj:

Bílé potoky – komplex botanicky velmi cenných mokřadních i sušších luk a přilehlé zbytky přírodě blízkého lesa s mohutnými jedlemi (Zlínsko)

Dobšena – Stráž – typická orchidejová louka severní části Bílých Karpat a přilehlý les postupně převáděný ze smrčiny na přírodě blízký karpatský les (Zlínsko).

Hutě – bělokarpatské horské louky s řadou druhů orchidejí a dalších vzácných rostlin (Uherskohradištsko)

Ščúrnica – komplex přes sto let starých jedlobukových a jedlových lesů v Bílých Karpatech, který postupně vracíme přírodě (Zlínsko).

mapa vykoupených lokalit (z www.mistoproprirodu.cz)

V případě zájmu rádi ke kterékoli této lokalitě poskytneme bližší informace či fotografie.